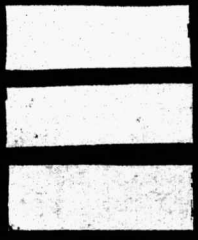

TTS

POLYFOAM

AJAKIRI

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄÄLEKANDJA

Nr. 6

1. Detsember 1930.

III aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: E. Jaska. Tegev toimetaja: A. Hurt. Toimetuse liikmed: T. Linde, E. Madrats, L. Raba, M. Suits, V. Taadler. Talituse juhataja: V. Käppa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T. T. G.“ ilmub iga kuu 1. ja 15. päeval, välja arvatud õppetöö vaheajad. Tellimishind: aastatellijale 20 senti number, üksiknumbrite tellijale à 25 senti.

Reis Berliini.

Ammu juba lubati mulle kooli poolt välismaale reisida. Aasta möödus aasta järele ilma võimaluseta kavatsuste teostamiseks. Varemalt veetsin pea iga suve välismaal. Sõjaga halvenesid olukorrad aga niivõrt, et mul pingutusist hoolimata korda ei läinud midagi oma vaimseks värskendamiseks teha. Oodanud kannatlikult kuus aastat, võisin lõppeks käesoleva aasta juunikuul alata reisi Saksamaale.

Minu sõidu eesmärgiks ja otstarbeks oli peamiselt püüde ennast täiendada üldhariduslikult, läbi käies teiste inimestega leida oma puudusi ja värskendada teadmiste tühje kohti. Loomulikult tahtsin ühtlasi ka oma aineses puutuvaid küsimusi selgitada, kuid, nagu ütlesin, oli mu reisi peasihiks siiski vana-aadama mahapühkimine, kes suurema pidi uues ümbruses. Üldse pole spetsialiseerumine, nagu ta nüüd maad võtta töötab, enesest sugugi pluss, vaid on täieliseks vastandiks harmooniliselt arendatud ja õpetatud inimese ideaalile. Iseenesestki mõista, võib ka lugedes ennast tublisti arendada; sellest hoolimata ei saa aga trükitud sõnu küll suuliselt üleantavatega üldse võrreldagi.

Juba aastaid on korraldatud Berliini ülikooli juures suveti kursusi välismaalastele igast rahvusest. Pedagoogiline tsentraalleht toob sageli neist kursustest teateid ja arutlusi. See kursus tundus olevat sobiv mu eesmärgi saavutamiseks, sest seal oli peale spetsiaalse keeleosakonna, mille eesmärkideks on keele koolipärane äraõppimine, metoodika ja ajalugu, veel teine osakond, mis hoopis laialdasemaid võimalusi pakkus üldhariduse täiendamiseks ja selles orienteerumiseks. Kursuslaste nimekirja vastu-

võtmiseks saatsin palve juba Tartust, sest oli teada kursustest rohke osavõtt, kuna kursuslaste arv igas eriosakonnas ei tohtinud ületada kahtsada.

Jumaliku ilmaga, aga õige väsinud ja surutud meeleolus, algasin reisi 21. juunil. Mida enam ununes aga igapäevasus, seda rõõmsamaks muutusin. On matkamise ja uue ümbruse suur eetiline väärtus juba selles, et kõik mured ja väsimus kaovad ja imeväärne värskus pääaju selgeks ja vastuvõtlikuks teeb, nii et täisrõõmu ja ootust vastu võib minna kõigele uuele.

Saabusin Berliini 22. juuni õhtul. Otsekohe järgmisel päeval teatasin oma päralejõudmisest instituudi kantseleis, mis asub ülikooli ruumes. Ülikool on imposantne ehitis, asetsemas Berliini peatänaval — „Unter den Linden“. Igal korral ripub orienteerumisplaan, mille järele on kergesti leitav soovitatav auditoorium.

Ülikool kihas üliõpilasist, hoolimata sellest, et ka Saksamaal üliõpilaste arv tunduvalt olevat vähenenud. Eriti paistis silma naisüliõpilaste äärmiselt väike arv. Esimesel silmapilgul näis ülikool koosnevat puht meesüliõpilasist.

Ülikooli hoone on ehitatud suure nelinurga kujuliselt, omades lugematuid kõrvalehitisi. Keskel asub suur õu igivanade pärnadega, mis sellal just õitsesid. Laialdased rohelised muruplatsid laotusid üle õue, kus keerlevad purtskaevud oma meeldiva jahedusega kõitsid tähelepanu, sest oli ju pööraselt palav — varjus 35°. Kivipinkidel istusid üliõpilased lugedes, suitsetades ja lihtsalt puhates.

Esimese päeva hommikul kell 10 oli ülikooli aulas pidulik kursuse avamine. See oli

suur ovaalne rokokostiielis saal, freskomaalidega ja vabarnavärviliste sametistete ja eesriietega. Oli äärmiselt pidulik. Saalis olid kohad 45 rahvuse esindajaist viimseni täidetud. Eriti rohkesti olid esitatud Jaapan ja Hiina, aga ka väga palju oli ameeriklasi, türklasi, armeenlasi, kreeklasi, neegreid ja isegi hindusid. Piiriikiidest olid eriti rohkesti esindatud Poola ja Tšehhoslovakkia. Eestist olin mina ainuke, Lätist polnud kedagi. Oli esindajaid ka Itaaliast, Venest ja Prantsusmaalt, Norrast ja Rootsi.

Kõik kohalolijad olid saksa keele õpetajad oma kodumaal, kes olid saadetud orienteerumiseks ja täiendamiseks kursustele Berliini. Nagu hiljem küsitluste kaudu kindlaks tegin, oli enamik selleks sõiduks saanud stipendiume ministriumelt või jälle koolet, isegi selliste maade esindajad, mis sõjast jäid purustamata, nagu Ameerika, Aafrika või Austraalia. Peaaegu kõik need saksa keele õpetajad rääkisid saksa keelt vigadega; õige väike protsent valdas keelt täielikult.

Aulas ilmnev pilt oli äärmiselt kirju ja huvitav. Esindajaid idamailt oli ilmunud rahvariides. Enamik oli rietatud siiski euroopalikult, ka neegrid. Hiinlastel olid isegi juuksed euroopalikult soetud, ühtki patsi ma ei näinud. Eriti meeldiv oli see, et kõigi sealolijatega sai vestelda, sest kõik rääkisid omavahel saksa keelt — nii hästi-halvasti, kui keegi oskas.

Aktuse avas ülikooli rektor kõnega, juhtides tähelepanu kursuste eesmärgile, nimelt, et tutvustada tervest maailmast kokkutulnud saksa keele õpetajaid igakülgelt selle maa kultuuriga ja oludega, mille keelt nad oma kodus õpetavad. Ta juhtis ühtlasi tähelepanu sellele, et saksa keelt emakeelena kõnelevad praegu 90 miljonit inimest, kes elavad laialipillatult terves maailmas. Oli hoolitsetud ka selle eest, et kursustest osavõtjad vastastikku tutvuneksid. Piduliku aktuse lõppedes mindi aulast Lessing'i-majja. See kuulub kirjanik Lessing'i järeletulijatele ja sisaldab väikese muuseumi, raamatukogu ja mitu ruumi külaliste vastuvõtuks, kus kursused võisid igal ajal aega viita. Igaühele riputati kaela tahvlike, millele oli tähendatud isiku kodukoha nimetus. Siis istuti 5—6 kaupa väikeste laudade ümber ja oldi varssi tuttavad. Leidsin kohe sõpru kahes õpetajas Norrast, kellele seltsisid üks rootslane ja poolakas. Ka hiinlane Li ja kaks türklasi kuulusid mu ligema tutvuskonna hulka.

Väga suurel arvul oli kursustel esindatud Ameerika. Ameeriklased on harva kained, ilma šarmita ja ilma omapärata inimesed. Südamlikkust pole neil üldse. Mis nad ütlevad, tundub eurooplasele sageli naiiv. Hindud on täiesti ligipääsmatud ja ei seltsi kellegagi. Kui Rabindranath Tagore juunis üheainsa loengu pidas India asendi üle ülikoolis, suhtusid nad

halvakspanevalt tema ülesastumisesse ja leidsid, et ta reisid on täiesti kasutud.

Keele- ja foneetika-professoriks oli Hagbold, Chikago ülikoolist, pärit Lõuna-Saksamaalt, kes valdas ühtmoodi täiuslikult kolme kultuurkeelt: inglise, prantsuse ja saksa keelt.

Igapäev kella 8—11 oli keelekursus, mis käsitles foneetikat, meetodikat ja proovitud.

Mis puutub meetodeisse ja teooriasse, siis on sakslased ses suhtes juhtivad. Nende teooriate kasutamine aga pole nende eneste juures mitte alati eeskujulik. Üks professoreist tähendas ühes oma loenguist, et kui ühel uksele seisaks kirjutatuna „Sissekäik paradiisi“ ja teisel „Loengud paradiisist“, siis läheksid kõik sakslased loenguile paradiisist. Saksa meetodite kasutamine on teistel riikidel ikka paremini õnnestunud kui neil endil. Viiks siinkohal liiga kaugele pikemalt rääkida mitmesuguseist keeleõpetamise viisidest ja meetodeist. Jätan selle mõneks kohasemaks juhtumiks.

Pealelõuna, alates kella kolmest, oli pühendatud üldorienteeriva iseloomuga loenguile, millesid väga suurel arvul kuulati. Sageli oli neil üle viiesaja õpikulise. Kõigepealt huvitasid välismaalasi loengud Berliini ja Saksamaa geograafilise asendi üle. Ettekandeks käsitati kirjandust ja keelt, ajalugu ja kultuurajalugu, kunsti, filosoofiat, pedagoogikat ja sotsioloogiat.

Palju elevust töid prof. Friedländer'i 3 loengut muusikast, mis käsitlesid rahvalaulu, Beethoven'i ja Schumann'i. Loengus käsitletud ja nimetatud muusikapalad, niisamuti ka rahvalaulud kanti ette kammerkvartitilt. Seejuures juhtis refereerija tähelepanu sellele, et sageli kõige imeväärsema kompositsiooni juhtmotiivina võib leida mõnd päris vulgaarset tänaval lauldavat melodiat, misjärele kvartett selle viisi mängis ja siis sellesama helimotiivi sonaadis esitas.

Lisana ettekandeile kunstist ja teadusest külastati muuseumi ja losse. Käidi ka näitusel, nn. „Vana-Berliinis“, mis piltide, modellide või jälle kulisside näol pakkus kõike ajaloolist, kirjanuslikult tähelepanu väärivaid maju, tänavaid, platse, ka tube, riidetust ja mitmesuguseid teisi asju. Säälin nägin Lessing'i poolmet-sikuks muutunud aias asuvat maja, Raabe korterit Sperlinggassel ja palju muud.

Ühenduses loengutega tehnikast ja tööstusest külastasime suuri kaubamaju, mille kulisidetagust tegevust meile selgitasid ja näitasid juhid ja insenerid. Olime kaubamajades Karlstadt KDW, Wertheim ja Tietz. Eriti huvitav oli määratu suur Ullstein'i kirjastus-äri, mis tööd annab 25.000 töölisle. Nägin, kuidas valmistati „Berliner Zeitung'it“, „Uhu't“, „Die Dame't“ ja „Berliner Illustrierte't“.

Insener, kes meid juhtis, näitas meile hiigla suurt masinat, mis võttis oma alla terve saali

ja töötas päevad ja ööd. Seejuures ütles ta: „See masin on suurimaid tehnika-imesid ja inimvaimu triumf. Sellest hoolimata on ta aga üheks sotsiaalse viletsuse ja meie majandusliku hädaolukorra põhjuseks, sest ta teeb inimese ülearuseks ja miljonid inimesi asjatuiks.“

Ullstein'i majast läksime Tempelhof'i lennuväljale. Oli ilus vaade näha saabumas valgeid postlennukeid laialdasel rohelisel väljal. Kes tahtis, võis 8 Rm. eest Berliini kohal lenneda.

Ühenduses loengutega kunstiajaloo ja arhitektuurist korraldati õppereise Starlsundi ja Rügenisse, Leipzigi, Hamburgi ja mujale Berliini ümbrusesse.

Huvitav oli ka tööliste kontroll Simens'i metallitööstuses. Iga vabrikusse tulija tööline astus künnisele; see märkis ära automaatselt tema numbri ja sisseastumise aja. Iga tööline, kes lahkus vabrikust, möödus kontrollkellast. Et töölistel väga palju metalli varastavad, iseäranis vaske, on see kontroll tarvilik. Kell annab signaali, kui töölistel on metalli kaasas.

Väga huvitavad olid tulekaitse-abinõud. Ruume läbibistavad torud, millele avauseid sulavad neljakümne viie kraadi juures, ja vesi voolab vihmana ruumidesse. Ühtlasi alarmeeritakse sellega tuletõrje automaatselt.

Saksa kooli olemusest informeeriti meid väga põhjalikult. Tutvuse ja soovitude kaudu õnnestus meil pääseda Cäcilie-kooli — riigi tütarlaste gümnaasiumi, mida nimetatakse siin lütseumiks. Ma ei saanud aga palju näha, sest koolid suleti järgmisel päeval, ja kõik olid juba suurimas rahutuses. Iga kuulaja, kes keelt valdas, pidi olema nõus midagi ette kandma oma maa oludest. Mina kõnelesin meie gümnaasiumi õpetajatest, õpilastest ja kooli omavalitsusest, mis kuulajaskonnas kutsus esile suurt huvi ja tekitas elavaid sõnavõtmisi järgnevais vaidluses. Professor palus veel ülevaadet saksa keele tunni andmisest eesti koolis, millise soovi ma ka täitsin.

Berliini elu kohta peab ütleva, et ta on äärmiselt kallis. Riided ja jalanõud on odavamad meie omist; see, mis aga on tõsiselt hea, on ka sääli väga kallis.

Tagasisõidul peatusin Königsbergis, kus külastasin ülikooli, Kant'i maju ja mälestussambaid.

Jõudsin tagasi vaimselt värskendatult abia et eadem, ühtlasi olles koolile ja haridusministeeriumile südamest tänulik, et nad nii sõbralikult aitasid kaasa mu reisi teostamiseks.

M. Hammer.

Müts, mis pilvis kulla järel käis.

(Järg.)

3.

Kui Jussi õnnelikult oli majja jõudnud, kadusid Henn ja Ants nii kiiresti, kui võisid. Talust tükk maad eemal oli neil ju sisse seatud koobas, mille avause ees kasvas sarapuu põõsas ja varjas selle täiesti. Sinna koopasse olid poisid tassinud oma hinnalisema varanduse; sinna olid ehitanud pliidiigi. See oli nimelt nende sepikoda, kus vahel isegi tuld tegid; sageli seda muidugi ei võinud teha — suits võis äraandjaks saada.

Siin olid nad ka pistongitega lasta katsunud, aga see ei õnnestunud. Need andsid vaid väikese särtsu, ja otsas olidki. Nendega polnud võimalik kuult kulda alla lasta. Aga täna — täna oli neil „viienaalaline“, ja asi pidi tõsise pöörde võtma. Oli ju nende palvaim soov saada kätte kulda sealt ülalt kuult. Ega nad palju ju tahtnudki, niipalju, et saaks ometi käsudal Sulasel oli küll mõned „imperjaalid“, ent see näitas neid vaid kaugelt, kätte ei andnud ja hambaga proovida ka ei lubanud, kas on ikka eht kuld.

Nüüd aga saavad nad seda ise ja vaatlevad õige tubli aeg. Kui siis tüdinevad, ostavad selle eest alevikauplusest midagi: pussnoa, jaanikõtru või muud. Eks siis pärast näe; mis kõige vajalikum, seda kohe astavad.

Täna pidi see saagipäev olema. Enne pidid nad tegema muidugi katsepauke. Süütasid tule, valasid püssirohtu kaasavõetud lemmasarve, mis asendas suurtüki, ja toppisid ta heinu täis. Pauk, mis järgnes, polnud just eriti kõva; sarv hüppas mõne tolli tahapoole ja rohtuust veidi ettepoole.

„Pääh, sii es ole kuigi kõvaste laaditu, viienaalaline piäb kinni panema ja siss piäss viil üits kuul ka sisse pantus saama. Siss ta om nigu peris suurtükk õkva, kas või lase üle orul!“ väitis Henn. Laaditi uuesti ja asetati sarve sisse veel kivi. Siis kinnitasid nad „viienaalalise“ kahe kivi vahele.

„Kuule, Enn, me vist iks piäme ta tsipa kavvembale nihutama! Mis sa sest õge arvad?“

Henn toimis tõsise innuga „viienaalalise“ ümber. Ta kuidagi ei suutnud tajuda, kuidas keegi sellel pühalikul hetkel võis segada teda. „Arvad, arvad,“ kordas ta siis haugutades, „mitte midagi ma'i arva. Kas sa's seda ei tiia, et Ameerikan kalkuni arvaval!“ Siis lepitatult: „Aga kahju oless küll, kui me äkki mõne maja ära rikussi. Juhime siss pääleki viienaalalise mõtsa poole.“

Seda ta siis ka tegi ja süütas.

Jah, seekord oli küll tubli pauk. See paukõmakas juba kõlbas.

Kooli aastapäeva pidustused.

Kooli XIX aastapäeva pidustused 15. ja 16. skp. möödusid kõigiti õnnestunult. Aktus 15. nov. hommikupoole jättis sügava ja heldimusliku mulje. Ka aastapäeva puhul korraldatud piduõhtud ei jätnud midagi soovida. Ettekanded toimusid laitmatult ja võeti publiku poolt rahuloluga vastu. Tänu õpetajate, õpilaste ja lastevanemate üksmeelsele asjalikule koostööle, ei jäänud korra suhtes midagi soovida. Publik pidas end ülal viisakalt ja andis tunnistuse sellest, et õpilased olid oma külalised ettevaatlikult valinud. Aineliseltki on piduõhtud endid väga hästi tasunud — paremini kui kunagi varemalt. Nii esimesel kui teisel õhtul oli publik arvult tasakaalus, mis oli märgatav esimest korda. Harilikult on olnud nooremate klasside õhtul publikut ikka hõredalt. Käesoleval aastal aga oli arvuline vahe õige väike. Palju hiljasaabunud külalisi pidi ruumi puudusel tagasi minema. Kahju oli küll nendest, kuid polnud parata midagi.

Aktusel tervitasid kooli linna koolivalitsuse juhataja hr. J. Treumann, lastevanemate komi-

tee esimees hr. A. Annuk, Vilistlaskogu juhataja prl. K. Tanilov, VI lennu esindaja prl. J. Luksepp ja Õpilaspere vanem H. Rehesaar. Post ja telegraaf tõi järgmised õnnesoovid:

Tartu tütarlaste gümnaasiumi direktorile.

Palun Teid, härra direktor, edasi anda Teie juhatusel oleva gümnaasiumi aastapäeva puhul paremad soovid Tartu õpetajate seminarilt ja tema juhatajalt.

Tartus, 15. XI 1930. a. Austusega J. Tork.

Väga austatud hr. dir. J. Roos.

Tartu tütarlaste gümnaasiumi aastapäeva puhul palun vastu võtta soojemad tervitused.

Noorte kasvatamine on kõrgemaid ülesandeid meie ühiskondlikus elus. Möödunud aastate saavutisist kujunenud jõuküllus kandku kooli ta kasvatus- ja haridustöös ka tulevikus.

15. nov. 1930.

Tartu poeglaste reaalgümnaasiumi nimel
J. Adamson, direktor.

Tartu tütarlaste gümnaasiumile.

Soojemaid tervitusi aastapäeva puhul H. Treffner'i gümnaasiumi õpetajate ja õpilaste perelt!

14. XI 30.

Suurima lugupidamisega

K. Treffner.

„Enn,“ sosistas Ants pühalikult, „kas sa i nännü sääl nõlvakul midagi? Mulle paistis, nigu oless üits kuusk ümber kukkunu, kui tuu kärak käis.“

Henn kahtles. „Ei tiia'nd, kas ta just üits kuusk olli, aga kuuselatv sätte küll maha. Praginatki vist oless nigu kuulda ollu. Sii suur-tükk om iks aus küll. Ega nisukest ägedat vist ole kuningalossingi. Sellega laseme kohe peris pilvil!“

„No siss om sihker! Aga midä's me sinnä üles saadame? Sii piäp midägi olema, kohe kuld pidämä jääb.“

„Mē võiss õge minu mütsi üles saata. Kui tuleb alla, kulda täis!“ sõnab Henn.

„Võiss küll,“ arvab Ants väikese kadedusega. Tema kujutelmas kerkisid juba esile koduste imestunud näod, kui nemad tulevad koju kullatud mütses, ja kullatükid taskus teevad nii kenasti „kilks-kill, kilks-kilks-kill-koll!“ Ja kui palju püssirohtu nad võiksid saada selle raha eest ja kui palju kulda selle hulga püssirohugal!

Hennu mõtted sammusid ka neil radadel. Õhulossid olid hämmastavad, ja poisid seisid sõnatult, andudes unistustele.

4.

„Hö-hool!“ kõlas äkki piksemürinana nende peakohalt, kesk poiste roosilisi unistusi. Pürunesid kõik majesteetlikud õhuehitised ja unistused. „Viienaalaline“ ja püssirohi kadusid silmapilkselt, enne kui nad veel üles vaatasid,

kust paistis Jussi kasimata nina ja läiklevad hiiresilmad.

„Oi, paluss, tehke minu müts kah peris kuldess!“

Hennu ja Antsu esialgne kohmetus asendus tõsise vihaga. Aga siin pidi juba diplomaat olema. Püüdsid pisi-Jussit igat moodi meelitada. Nad pakkusid talle vasknööpi ja kaht ilusat kukesulge, isegi oma parima vibupüssi lubasid talle, kui ta vaid lahkuks ja kellelegi mitte midagi ei lausuks. Kuid Jussi oli kuulnud pauku, talle ei saanud nad midagi ette luisata; kui nad mitte tema mütsi üle ei kulda, siis läheb ta otsejoones koju ema juure ja ütleb, et neil püssirohtu on, ja siis... noh siis, küllap nad teavad ise, et siis kell kümme on.

Jah, nüüd polnud küll enam mingit muud nõu kui Jussile järele anda. Poisid näitasid talle kõiki aardeid ja ta töötas, et midagi ei räägi püssirohust; nad ainult pidid tema mütsi enne kuldama. Seda nad viimaks ka lubasid, ja nüüd algasid ettevalmistused suursündmuseks.

5.

Oli küll kõige kindlam, et kui nad seoksid ühe kivi mütsi külge, muidu ta äkki ei tule pülvist enne vihmaseadu alla. Nad asetasisid ühe „suurtüki“ otsa kindlasti maasse, kivi sisse. Nööriga seoti kivi mütsi külge ja asetati müts suurtüki avause ette. Enne juba oli sarv täidetud püssirohuga.

HIRM

E. MANNA

Tartus, 15. nov. 1930.

V. a. hr. dir. J. Roos!

Tartu tütarlaste gümnaasiumi aastapäeva puhul soojemaid tervitusi ja parimad soovid Eesti Nooresoo Kasvatuse Seltsi tütarlaste gümnaasiumi ja enese poolt.

Austusega H. Karu, direktor.

Soovin Tartu tütarlaste gümnaasiumile tema XI aastapäeva puhul õnne.

Juhatajale, õpetajatele ja kogu õpilaspererele jõudu ja tahtet positiivses kultuuritöös!

Tartus, 15. nov. 1930. a.

A. Raudsepp,
tehnikagümnaasiumi direktor.

Tartu tütarlaste gümnaasiumi direktorile.

Tartu tütarlaste gümnaasiumi XI aastapäeva puhul palun vastu võtta südamlikumaid tervitusi.

Senised lugupidamist ja austamist väärivad saavutised süvendagu Teis järjest kasvavat ja mõjulpäasvat tahtet, jõudu ja visadust nende ülevate sihtide taotlemises, mille teenistuses koolil on möödunud üksteistkümmend eluaastat, ja kroonigu suurim edu ning kordaminek Teie püüdeid ja tööd ka tulevikus!

Tartus, 15. novembril 1930. a.

Tartu kommerts-gümnaasiumi nimel
V. Tubin.

15. nov. 1930. a.

Tartu linna tütarlaste gümnaasiumi direktorile.
Õhtuse ühisgümnaasiumi nimel palun vastu võtta südamlikumaid tervitust XI aastapäevaks.

Austusega J. Sütt.

Elva, 15. XI 1930.

Viibides ametikohuste täitmisel läkitan parimaid tervitusi kaaslendlasile ja õpetajatele.

Helene Grosset-Kivisaar.

Risti, 15. XI 1930.

Elagu noorusjõud ja armastus elu ilusaima mõttena minu lugupeetud õpetajais ja kaasvõitlejais. Viis aastat möödunud sest ajast, mil viimati teid kõiki nägin, kuid Teie vaim elab igavesti minus.

Armanda Tutt-Kess.

Virtsjärve, 15. XI 1930.

Kindlaid tähiseid, vähem künkaid, pidevat hoogu soovin uute sammude rea alul.

Magda Raave-Vannamb.

Pühalik hetk lähines, kui Henn viimaks tungla võttis ja ta süüteaugule ligindas.

„Frr-ss-sh-piff-põmm-ss!“

Poisid seisid valguses, mis sarnles tugevale välgule, ja kõik kolm kokkusid nii, et nad ümber kukkusid. Juba veidi toibununa näisid nad õige kahvatud. Ringi vaadates selgus, et püssirohukotike, mille nad sinna lähedale olid jätnud, ka pilvisse kulla järele oli läinud.

„Sii olli alles üits põrak,“ ütles Ants.

„Jah, ta olli,“ arvas ka Henn. „Nägid sa mütsi?“

„Mulle paistse nigu udu sisen, et ta minust müüda lennass,“ arutles Ants mõtteis.

„Om ta nüit siss pilve pääl?“ küsis Jussi kahtlevalt.

„Oleme iks röömsa, kui ta pagan viil kavvembal ei ole!“

„Kas ta varsti säält alla tuleb?“ päris Jussi edasi.

Henn mõtles veidi aega: „Eks ta nüit iks tüki aega tarvita.“

Nii siis seisid kõik kolm ja vahtisid üksisilmi virvendavasse suveõhku. Veidi aja pärast aga jäi pisi-Jussi kael kangeks ja ta pidi, nii vastumeelne kui see talle ka oli, alla vaatama.

Seal levis lai ja õnnis naeruvine üle ta näo. Jussi hiiresilmad sädelesid rõõmutules ja käsi osutas põõsastiku poole: „Säält ta ju omgi!“

Tõepoolest! Jussi peakate rippus ülal sara-puu põõsal. Ants oli jahmunud.

„No siss ta tuli küll iigla kiirusega alla, nii et me es näegi.“

„Ma nigu oless nännü üttele tulist jutti alla tuleman, siss kui Jussi ütles: küllap ta siss vist tulligi.“ Nõnda arvas Henn.

Poisid nägid palju vaeva, enne kui saavutasid mütsi. Väljaspool polnud midagi näha, ja nad olid ärevil, mis seal sees küll võiks olla. Põnevusega vaatasid kõik kolm mütsi sisekülge. Näod venisid pikaks: selles ilutses — suur auk.

See oli imelik! Kes võis seda küll arvata, et kuld seal ülal nii tuline on! Kindlasti oli mütsis olnud kullapank, mis augu põletanud ja siis ise välja kukkunud. Vast oli kullatükk veel sara-puu põõsas!

Nad otsisid kaua; kõik oli asjata. Kahju küll; aga homme nad võtavad pelkkämbri, millega ema heinalistele vahest kohvi ja haput piima viib, ja saadavad selle üles. Küllap siis juba kullapank püsima jääb, nii kuum kui ta ka on.

6.

Kui nad koju tulid, olid poisid kolmekesi suurimas üksmeeles. Pisi-Jussigi oli nii hea ja ettevaatlik, et keegi ta mütsi ei näinud. Ta kindlasti ei kaeba kellelegi.

Kui ema kõigile kolmele süüa andis, ütles Jussi: „Tiiäd, memm, täamba olliva Ants ja Ann (pisi-Jussi ütles õpetuste peale vaatamata järjekindlalt ikka „Ann“ Hennu asemel) nii ääd minu vastu, et...“

„See on kena, aga sa piäd kah siss ää lats olema.“

„Ma olen kah nii ää, et...“

„Kui ää sa tahass siss olla?“ katkestas teda ema.

„Ah, ma'i üttele kellegille, et Ann ja Ants mu mütsi pilve pääle laskseval!“

T—d,

Taagepera, 15. XI 1930.

Südamlikke tervitusi armsale koolile aastapäevaks.
Jaan Jaanson.

Anname allpool sõna oma kaastöölisile, kes valgustavad pidustusi arvustaja seisukohalt.

Kooli XI aastapäeva aktus 15. XI 30.

Üheteistkümnendat korda ehtis ta end piduriüga — see armas, vana koolimaja. Ehtis end nagu noor mõrsja — punavi põsi, põksuvi põui ja säravi silmi. Täis vaikset õnne ja suursugust rahu seisis ta lõppeks ehituna otseku mõrsja, oodates kiriku kõmisevas võlvis-tikus elu tähtsaima sündmuse sooritamist.

Aastapäev — see pidulik sündmus — algas eeltal-tuse — aktusega. Kell 11 hommikul koguneti ehitud kooli-saali. Seisis rohelisi ilupuid ja pidulikult kaunistatud kantsli tagust ehtis kooli lipp. Ning sammuti reastatud too-lide vahel, pilgu uppudes näitelava tumesinisusesse. Ohus hõljus midagi pühalikku, ülevat, otseku kergelt ärritavat viirukit. Kõigil siiakogunud õpetajail, lastevanemail, õpilasil ja teisel külalisil oli igauhel näos midagi vaiki-s rahulikku, midagi rõõmustavat.

Ja pühalikel koraalidel ja südamliku vaimuliku kõnega algas aktus — meie peopäev, aasta tähtsaima päeva eeltalitus. Siis ütles hr. direktor J. Roos avasõnad, ja neist voolas hinge pühalikkust, õnne ja rahutunnet — peopäeva tunnet, mis sisendus peopäeviks ja veel enamakski. Ja kõike ilusat tol aktusel süvendasid veel õpilaskoori ja meie noorur-ningi — Muusikaringi — koori kordalainud ettekanded. Ja, et oli nii ilus, helge ja rõõ-mus päev õpilaste elus, kuigi väljas sadas, piiskade nõr-gudes akendele ja paiskudes õhetavasse näkku, siis oli aktuse kõne tiitel seda veel enam süvendav. „Elu ja ilu“ — need kaks mõistet olid sel ilusal päeval nii lähendatud ja lähendati veel enamgi. Ning tahtmata väl-gahtas mõtterägas helenev juga: elu on ilu ja ilu on elu.

Kuid vähe tumedust ja varju heitis valgele rõõmu-kangale meie keskelt surma läbi lahkunud armsate kaas-laste mälestamine. Nad olid, ja neid pole, ja neid ei saa enam kunagi olema. Veel siis, kui ehtis end vana kooli-maja kümnendat korda piduriüga, olid nad, ja nüüd, üheteistkümnendal korral, pole neid mitte enam. Ometi ka nendele oli ilu elu ja elu oli ilu. Ja vaikselt lange-

tusid hetkeks pääd. Kuid rõõmu oli hinges nii palju, et ei suudetud nukrustada, ja tervituste seeria järgnedes meeleolu ülevus aina tõsis. Kumisevasse aplausi, mis oli saateks igale tervitusele, valati osa ülevoolavast õn-nest, mida ei suudetud hoida vaid eneses, mida pidi kui-dagi avaldama, suurt õnne-koormat seega kergendades. Õeldi lõppsõna hr. direktori poolt, ja oli lõpp sel pidu-likul aktusel. Ruumides, kust äsja lahkunud rõõmsa-hingeline publik, tehti väikesi korraldusi järgnevak peoks õhtul.

Ja mesipuu vaikis hetkeks sumin, et alata hiljem seda suurema hooga. Ja õhtul, unustades vaeva ja hoole, kõik lendasid mesipuu poole...

T. T. G. XI aastapidu 15. XI 30.

Pidu algas nagu ikka harilikult „akadeemilise vee-randiga.“ Alul on võõraid vähevõitu, pärast kogub neid rohkel määral. Esimesena kannab V-b kl. õpil. H. Tam-memägi ja L. Roots klaveril ette F. v. Suppé ouverture'i „Luuletaja ja talupoeg“. Ettekanne oli hästi ette valmis-tatud ja sai tugeva aplausi osaliseks. Järgnes: „Õde Bea-trice“, M. Maeterlinck'i legend kolmes vaatuses, õpetaja prl. E. Jaska lavastusel. S. Koidu nimiosas oli suurepä-rane. Üldiselt õnnestus näidend rahuldavalt. Palju tänu lavastajale!

Kolmanda numbrina oli ette nähtud võimlemine V-b kl. õpil. L. Kutsar'i juhatusel. Siin oli tehtud tükk tööd, õpilased näitasid oma parimat, ja publiku poolt jagati kiitust külluses.

Plastika-numbritest tundus eriti häädena IV-a kl. V. Otsuse jõuline ja temperamentne ettekanne „Võitlus“. Ka III-c kl. õpil. Valda Ratasepa „Leierkastimängija“ ja T. T. G. Kunstiringi plastika-rühma ettekandel olid täiesti rahuldavad.

Lõpuks oli tants. Rahurikkumisi ette ei tulnud ja korra-rikkumisi õpilaste hulgas ka mitte. Üldmulje pidust jäi üpris häa.

Aastapeo teine õhtu 16. XI 30.

Kellaosut näitab 17.30. Poole tunni pärast algab pidu, kuid õpilasi liigub veel vähesel arvul kooliruumes; üksikud külalispubliku esindajad jalutavad aralt kõr-valruumes. Kellaosut on siirdunud juba edasi. Kell hel-liseb, kuulutades peoalgust, hõbedasemalt ja pehmemalt kui tavalikult, sarnleb väga õpilast kriitilisest momendist päästvale helinale, kui ta vastab, aga...

Ah, naerge!

Ah, naerge, kergemeelsed olendid, te naerge!
Ah, naerge, kuni lämbub taevafoonil hämarusetõrvik — eha.
Ah, naerge, kuni roidub hinge maine ohvrialtar — keha.
Ah, naerge, kergemeelsed olendid, te naerge!
Ah, naerge, üksindust te kummardajad, valutarid, naerge!
Musttuhat kirgav-verist pisarat on naeru maet,
Musttuhat valukarjet hämarat taas maskiga on kaet.
Ah, naerge, üksindust te kummardajad, valutarid, naerge!
Ah, naeran isegi, kui nutta tahaks süda, ah kuis tahaks!
Kui tahaks matta lootused ja igatsused musta mulda
Ja hauakalmu ehteks heita õilsat unustuse-kulda. —
Ah, naeran siiski, kuigi süda tahaks nutta, ah kuis tahaks!

Ah, vihkan, põlgan sind, sa petlik, hetkeline õnnaer,
Kes tahad peita teiste eest vaid märgi pisarpalgeid
Ja otsiskleva elu, lootusriikka tõe kauneid algeid.
Ah, vihkan, põlgan sind, sa petlik, hetkeline õnnaer!
Ah, taas sind, naer, ma kirglik-tujukuses õnnistan.
Su poole teisel hetkel lakkamatult, meeletumalt püüan,
Su poole, valu hinges, metsikusel üha, üha hüüan:
„Ah, petlik naer, sind kirglikult ma õnnistan!“
Ah, naerge, mannetumad olendid, te naerge!
Ah, naerge, kui ka surm on ängistamas rinda
Ja nõudmas teilt on maise vara viimist hinda.
Ah, naerge, — mannetumad olendid, te naerge!
25. XI. 30.

A. K.

Öö kalmistul.

Mets tormitseb, hundina ulumas tuul,
Ja valudes hälliseb palvetav huul.
Ning mustil neil ristel, kus kalmudest vöö,
Kirgvereval paistusel lõmitab öö.

Kuis vangistub müstikas nõrkenud hing,
Kuis tabab sind nuuksuva nukruse ling!
Kuis ringutab ebalev surmahõng-uim!
Ja süda ses lõomas on ahastav, tuim.

Kui koolnute silmina vilguvad read
Ara-unusta-lilled sinised pead.
Öö deemonlik-õuduses vestlemas sääl
On vosvorste kolpade salalik hää.

A. K.

Põrutavalt üllatatult näevad need õpilased, kes varmini pessimistlikult udusel pilgul vaatasid tulevikku, et armas saalikene on täitunud viimse võimaluseni, füüsika seaduste järele peaks ta küllastuma. Näib päris usutavana, et mõne jalad enam põrandapinda ei puuduta: viibib kõrgemais sfääres, kes kaotas võitluses olemise eest. Kuid paljud pidid lahkuma eesrummist, kaasa elamata pidu-piletite tagavara lõppemise pärast. Oo pettumusi elus! „Sa ole suurem kui su saatust!“ Ole!

Et esimese ja teise õhtu eeskavas erinevust ei ole, siis selle kirjeldust kahekordistada ei taha. Eeskava pakkus elamusi, mis väljendus publiku meeleolus. Näis tihe kontakt lava ja saali vahel ja aplodeeriti muidugi elavalt. Kui võimlejad või tantsijad kummardusid allapoole, nii et neid ei nähtud, siis kerkisid siit ja säält pinkidelt, eriti tagapool, mõningad püsti ja laskusid varsti pingele tagasi, nagu sabatähed, niipea kui laval esinejad tõusid. Teisi liigutusi ruumipuudusel sooritada ei saadud. Kahju ainult, et tegevus laval ja saalis polnud kooskõlastatud; kui teisel seisti, siis jälle teisel istuti, ja ümberpöörduks.

Vaheajal jalutati, viibiti einelauas või tunti „hääd äraolekut“ maheda-punasega valgustatud mugavas toas. Kaks tundi tantsuaga möödus nagu hetk, kuigi pidu kestis nii kaua, sest tulime sügisel aga läksime talvel. Ja oli täielik talv, sellele omase lumega ja kiirgavate tähtedega. Tantsuharrastajad võisid koduteel veel tantsusamme teha, uisusuhortlased kahetsesid, et uiske polnud kaasas. Ajalugu vaikib kaastundlikult ja peenetundeliselt ega informeerimeid, kas keegi jäänud trootuaaril libises ja lendas, mille tulemuseks tavalikult valutav, paistetunud käsi või jalg. Mälestised kaunist peost, uued muljed mõjusid kindlasti palsamina.

VI lennu 5-a. lennupäev.

Järeletegemist vääriva koosviibimise korraldas 1925. a. abiturientide lend 16. nov. s. a. Nad olid kooli lõpeta-

mise järele sõna andnud 5 aasta pärast kokku tulla. Ja selle töötuse nad nüüd teostasidki. Kokku oli kogunud kaunike kogu lennukaaslasti, kes olid kella 12 eel sõõritunud koolisaali, kus peeti vestlust „omis asjus“. Nende juure seltsis hiljem keskmisel arvul praegusi ja endisi õpetajaid kooli direktoriga eesotsas.

Kella 12 järele algas aktus koraaliga „Võta nüüd Isandart, vägevast kuningat, kiita“, mida saatis vil. E. Kuusk klaveril. Seejärele tervitas kokkukogunuid vil. J. Kadak-Põvvat. Järgnes prl. insp. S. Pruuden'i tuumakas kõne naisliikumise ajaloost ja naiste ülesannetest. Siis esines vil. E. Kuusk (muusikakooli õpil.) pikema ettekandega klaveril. Uuesti asus kõnetooli vil. J. Kadak-Põvvat, andes lühikese tagasivaate sellest, mis on saanud vahepeal, 5 a. kestel, VI lennust. Selgus, et kõneldavaist on surma läbi lahkunud kolm (E. Ventsel, N. Kompus ja I. Jürgen-son). Neid austati püstitõusmisega. Edasi huvitasid andmed, kes kuskil teenib või õpib. Muuseas märgiti ka ära, et 57 abiturientidest on abiellunud 22, mis on küllalt kõrge protsent. Järgnevate tervituste all võtsid sõna dir. J. Roos, end. selle lennu klassijuhatajaid hr. Aug. Raud ja Vilistlaskogu esindaja N. Peterson. Seejärele kanti ette tervituskirjad ja telegrammid. Kui veel kord oli ütelnud lõpptervituse vil. Kadak-Põvvat, lõppes aktus.

Nüüd viibiti omavahel saalis ja aastapeo puhkeruumis, värskendati mälestusi ja mängiti mängu.

Siis kutsus lennupäeva perenaine vil. Assmus külalised lõunalauda, mis oli korraldatud väikeses saalis. Seal istuti lõbusais vestluses, kuni aeg jõudis niikaugemale, et õhtuse koolipeo tõttu pidi tõustama. Kui oli külalised pildistatud fontään-kuju ümber, pigistati üksteise kätt ja lahkusi, rinnus kõigil head mälestused jällenägemisest. Järgmine kokkutulek teostub viie aasta pärast. —t.

Siis, kui oli kibe askeldamine.

Sammusin aeglaselt koolitrepist üles, hing täis rahu ja mugavust, südames nihuke imelik tunne. Varsti ju on pidu! Muudkui löö enesele vastu rindu ja ohka: „Hing, mida soovid sa veel enam!“

Nii enesega rahul olles tuled siis üles, ümised enese ette uuemat schlagerit, et: „Preili, pardon, jne.“ Seal äkki tormab keegi nurga tagant esile, sasib täie kurjaga tukast kinni ja anub haledal häälel: „Kas sul pole ühtki kutset järele jäänud?“ — „Kas sul mitte ühtki ei ole, kas mitte ühtki?“ klanib ta edasi, nii et seda suurt õnnetust kuuldes vesi vägisi silmi tikub. No kuidas võidki külmaks jääda ühe õnnetu hinge viimse „S. O. S.-i“ kuuldes! Aga parata pole midagi; mis teha, kutsed juba ammu otsas!

Rändasime siis kumbki oma enese teid; mina ülespoole, tema alla. Ent siin ülal saalis polnud rahuliku „hää äraolemisega“ midagi tegemist. Hoopis vastupidi, siin istusid ja liikusid kui põrgu kõõgis. Kogu põrand oli kaetud igatliiki pottide ja potskudega, mis igauks sisaldas isesorti segu. Kollane, sinine, roheline, pruun — kõik suurimas üksmeeles kõrvuti; nende vahel suured plakatid ja pinnad — dekoratsioonid. Ühelt kollaselt kettalt teevad

kaks tohutut öökulli imearmsalt silmi. Veidi eemal läigivad hõbetähed nii ilusa säraga, kahju vaid, et see ainult kassihõbe on! (Arvan, et kui leidub kassikulda, miks siis ka mitte kassihõbedat!)

Siis üks õiglane inimene, kelle peavooruste hulka just ei kuulu ettevaatlikkus ja tähelepanelikkus, pidi hirmsasti laveerima nende padade, pannide ja pintslite vahel. Iga minut hoiat, et sa mõnd värvipotti uppi ei aja või ise jalgupidi mõnda liimiplaskusse ei satu. Siis istu kui kinni tinutatud; kes teab, kas välja enam saabki!

Ja värvipotte enam maha ei tohtinud ajada! Muidu oleks äkki ära seganud saali „plaanid“. Põrandale oli nimelt kõik üles maallitud; minu targa aru järele need jooned, mis põrandal olid, eraldasid kohti — esimene, teine ja kolmas koht. Kaared saali lõpus kindlasti olid loozid. Väga praktiline igatahes! Ainult mitte mugav polnud seal kõndida. Pealegi kerkis igal minutil mõni sagris pää õhetavate põskedega ja kärgatas karedal häälel, et mis siin kooserdatakse ja seगतakse, tööd olevat isegi kõik kohad täis; inimesed aga aina kolavat ja õiendavat, asja ees, teist taga. Ja sellele pikale ilukõnele järgnes õige ähvardav vehklemine mõne „suurekaliibri-

T. T. G. Vilistlaskogu tutvumisõhtu 30. oktoobril 1930.

On kujunenud traditsiooniliseks T. T. G. Vilistlaskogus nn. tutvumisõhtu. See on koosviibimine, kus vanemad vilistlased ütlevad teretulemast noorile uustulnukeile nende perre.

30. oktoobril kell 19 (muidugi arvestades ka akadeemilist veerandit) kogunes vanasse koolimaja õige arvukas pere vilistlasi, enamuses küll need, kes alles hiljuti lahkusid koolipingest. Ent oli ka tulnud mõningaid haruldasemaid külalisi, ja umbes kümmekond valistlast võisid küll aastat viis või enamgi lugeda tollest päevast, millal omandasid vilistlastiiti.

Vilistlaskogu lahke majaema oli katnud laua, ja kokkutulnud, arvult ligi sada viiskümmend vilistlast, võisid rahul olles kiita majaema külalislahkust.

Hoolimata sellest, et mainitud õhtu oli tööpäeval, olid

mõned õpetajaistki tulnud, et veeta õhtu oma endiste kasvandikkude seltsis.

Meeleolu oli ülev, noorusvärsked naer rõkkas kaua koolimaja seinte vahel. Harva näeb koos nii arvukat sõprusperet, igapäevased tööd ja askeldused ei anna selleks alati võimalust.

Viibiti koos hilisööni, tuletati meele seiklusi, juhtumeid koolipõlvest ja tunti end niisama muretuna kui noil hääl päevil, mil kooliga piirdusid kohustused.

Oli ilus see õhtu, oli tõeline pühapäev murest kooramatud äripäevade seerias, mida elu oma kohustustega veeretab meile õlule.

Tugevnesid sidemed vana koduga — kooliga — ja elustusid uuesti ilusad mälestused.

Vil! L. T.

Armast, hääd endist õpilast

vil. Hilda Toom'e

leinab tartu tütarlaste gümnaasium.

lise" pinstliga nina all, et ihukarvad püsti tõusid ja juba instinktiivselt eemale pörkasid.

Sealt eemalt aga jälle kerkib üks kuju kes ümberolijaid peavõrra ületab. Pikk kunstnikulakk, mis tavaliselt sile ja libe, lehvis nüüd igasse ilmakaare ja töökad käed olid kaetud oma ala vappidega — „mitmekarvaliste“ värviplekkidega. Juba nähes ta väikest sõrme, võis öelda, et see on too dekoraatorite A ja O, esimene ja viimne, kes töötab surmapõlgusega. Ta on ühesaja ühekümne ühes kohas korraga, ainult mitte seal, kust sa teda otsid. Sealt on ta kindlasti „juba lännü!“

Saalis kolatakse liimi- ja värvipottidega, söimatakse oma kallist ligimest. Kui mõni õpetajakõrv läheduses on, siis saab süüdlasele muidugi osaks vaid etteheitev noomitus, kuna aga silmad ja mõtted söimatavat parima meeleaga sügavaimasse põrgupõhja sooviksid ja talle igasuguseid „meelitusnimesid“ omistavad, mida kuuldes see, kellele nad määratud, mitte just eriti vaimustatud ei oleks. Kui pole lähedal õpetajaid, siis muidugi õnnitellakse sind kõigi nende tuliste sõnadega, ja siis aina kuula, kus ikka võib harilikult päris tasasel inimesel kõnend olla.

Mitte vähem „proosalist elu“ pole ka nn. lauluklassis. Kõik laudad ja pingid on seal kui nõia väega kokku pressitud, ja käputäis õiglasi „taevasulaseid“ harjutab laulma pühalikku „Ave Mariat“, vahest sekka tublit suutäit võileiba hammustades. Ega's seegi veel patt ole, kui nad veidi proovivad, kas selle viisi järele valssi tantsida saab või mitte.

Ja sai küll, pealegi õige hästi, mis vallandas tantsuvaimustuse. Peagi kõlasid foxxid ja

teised tantsud. Ka õpilasi-tantsijaid ilmus kui kärbeid meepotile, kuni lõbustusele piir pandi. Segavat näidendit, mille harjutus täies hoos.

Läksime siis meiegi seda vaatama. Tundsiime südamest ja hingest kaasa ühele inimesele, kes tavaliselt ikka olnud käskija, nüüd aga end igasugu kreeslite, poomade ja poosade kandmisega vaevama pidi. Kõige selle kupatuse suurepäraseks krooniks oli sädelev-sillerdav kiiver, mida pigemini küll paberikorviks kui peakatteks võis pidada. Et sellise arkli sees õige ebamugav võib olla, sai vist vaeneke isegi aru. Miks muidu tegi ta säärase „vaese-patuse“ näo!

Meiegi tundsiime talle kaasa. Paljudel pealtvaatajatel olid otse pisarad silmis. Et oma ligimestest ikka hääd peab uskuma, siis v a h e m a l t l o o d a m e, et need olid kurvastus- ja kahetsuspisarad ja mitte enneolnud suure naeru tekitatud.

Ka minu hale süda sulas. Mitte küll kaastundest, sest minu ajutine pinginaaber väidab kaljukindlalt, et ei olevat suuremat egoisti kahel jalal ringi jooksmas, kui seda olen mina. Nii siis, kaastundest ei olnud siin juttugi! Ainult oli lugu nii, et kellaosut ligines kümnele ja seetõttu võis kodune kell ka kergesti sõna „tõsisemas“ mõttes kümme lüüa.

Asusin siis kojuminekulde. Veel uksest väljudes viimsena kostis kõrvu hääle, nutuséganè heli, mis anus peokutset, kellegi kategooriline teade, sinine värv olevat lõpul, ja võidurõõmus hüüe, et ega homseks õppida ikka tarvis pole. Seda pidasin minagi siis meeles.

T—d.

Ringide november.

Reaalteaduste-ring.

Korraldas 11. nov. teeõhtu, mis kujunes koduseks ja lõbusaks. Osavõtt keskmine. 21. nov. oli ringi esimene „klubi-õhtu“, milliseid kavatakse järjekindlalt ka edaspidi korraldada, nimelt igal reedel. Klubi-õhtu veedetakse mugava raadiokuulamisega, koroonaa mängimisega (moodne haigus!), kirjanduse lugemisega jne. Muide, ring tellib omale ajakirju, ajalehti, on koostanud oma albumi. Tulevikus kavatakse korraldada fotokursusi ja fotovõistluse oma kooli õpilaste vahel.

Kunstiring.

Joonistusgrupid töötavad edasi; niisamuti hoogsalt „töötatakse“ plastikatundidel. Plastikarühm esines ka aastapidudel. Rjepini-õhtu peeti 25. skp. kell 18. Kavast oli klaverisoolo, deklamatsioon, soololaulud ja hr. J. Püttsepa kõne „Rjepini elu ja töö“.

Muusikaring.

Laulu-, klaveri- ja viiulitunnid jätkuvad. Laulukoor teotseb edukalt. Esmakordselt kuulsime selle laule aasta-päeva aktusel.

Kirjandusring.

12. nov. referaatkoosolek hr. A. Raua referaadiga „Anna Haava praegu“.

27. nov. korraldati referaat-koosolek. IV-b kl. õpilane Virve Märtin refereeris teemil: „Toomas Nipernaadi ja Aug. Gailiti oma teoseis“. Oponendiks Hilja Juudas IV-c kl. Nimetatud koosolekul avaldati ka ankeedi „Minu lemmikteos eesti- ja väliskirjanduses“ tulemused: eesti kirj. Aug. Gailiti „Toomas Nipernaadi“ ja väliskirj. Pierre Loti „Islandi kalur“.

Novembrikuu alul oli T. T. G. Kirjandusring meeldivalt üllatatud Väandra põllumajandusliku gümnaasiumi kirjandus-teadusliku ringi poolt, kes soovis astuda lähemasse kontakti informatsiooni mõttes. T. T. G. Kirjandusring vastas meelsasti ja andis põhjaliku informatsiooni. Ring tellis T. T. G. Õpilaspere ajakirja, esialgu mõned numbrid.

Spordiring.

Oli laupäeval 23. nov. võistlus E. N. K. S. gümnaasiumiga, millisest tuli välja võitjana.

T. T. G. Kirjandusringi referaat-koosolek

12. nov. kell 17 II eesti keele klassis.

Päevakorras: 1) avamine, 2) Aug. Raua referaat: „Anna Haava praegu“, 3) kohalalgatavad küsimused. Avab ja juhatab S. Vannamb.

„Anna Haava praegu“ — sellisel teemil kõneles härra A. Raud, kusjuures haaras tähtsamaid perioode ja üksikfakte ka Anna Haava minevikust, sest ei saaks mõista käesolevat ilma mõõdunut tundmata.

Anna Haava, see armastuse-laulik, kelle noorus oli kyllalt traagiline, on nyüd tõmbunud tagasi seltskonnast, nii et ainult vähesed teavad teda elavat Tartus Tiigi tänavas. Just elust taandumisel tabas teda juubel, mispuhul sooviti ta avalikkuse ette ilmumist temale korraldatavate auavaldiste puhul, ent ta keeldus pahameeles kõigest. Ta on jäänud võõraks seltskonnale ja viimane omakord Haava'le. Igasugune käitumine väljast poolt võib teda haavata, nii et jälle on tal põhjust yksi jäädes oma kibedust valada salmdesse.

Analüüsisides A. Haava viimast luuletiskogu „Siiski elu on ilus“ härra Raud esitab praeguse A. Haava isiku, milles domineerivaiks nähtusjooniks on: elupettumus, resignatsioon, religioositeet ja sellest sõltuv optimism. Ta luu-

lest on kadunud sentimeentaalsed armastuselamused. Ta viimane luuletiskogu sisaldab rohket eneseanalüüsi ja ironiseerimist seltskonna-aadressil, mis ongi luuletiskogu kandvam osa. Sellele järgneb väiksema väärtusega aja- ja looduslaule; raamatu lõpus on ka tõlkeid.

A. Haava luule on subjektiivne ja lyriiline ka luuletiskogus „Siiski elu on ilus“. Põhitoon on endine. Stiil ja värsitehnika on moderniseerunud, kusjuures harrastab tublisti vers libre'i.

Referaadi lõppedes võis näha tõsist rahuldust õpilaste nägudel, et oldi kuulnud põhjalikku ylevaadet ja subjektiivset informatsiooni kodumaa vaikesest laulikust, kes on paljudle peaaegu tundmatu oma yksinduses. Ent ta sai taas elavaks isikuks, hingelt ligidaseks, kelle vastu tuntake huvi.

Läbirääkimiste all aruteldi küsimust, millest sõltub A. Haava seltskonna põlgamise põhjus. Arvamised osutusid erinevaiks. Yhtlasi avaldati soovi kuulda midagi ka me noorluuletaja Schütz'i või mõne teise yle. Koosolek lõppes kell 19. S. V.

Kirjavastused ja teadaanded.

Sellest nrist jäi ruumipuudusel väga palju materjali välja. Luugupeetud kaastöölisi palume seda vabandada. Paigutame võimaluse korral järgmistesse nritesse.

Eelmises nris oli paigutatud eksikombel illustratsiooni „Seenile“ alla A. Raba nimi. Linoollõike autoriks on A. Rothberg. Palume parandada see viga.

„T. T. G.“ jõulunumber ilmub 15. dets., järgmine number 15. jaan. 1931.

Kooli teateid.

Koolitöö lõpeb käesoleval semestril laupäeval 20. detsembril, millal ka tunnistused kätte antakse.

I ja II klasside jõulupuu on 18. detsembril; III, IV ja V klasside jõulupuu on 19. detsembril.